

Lähiliikuntapaikkaohjelma

TYÖRYHMÄN LOPPURAPORTTI

Oulun kaupunki
Sivistys- ja kulttuuripalvelut
30.11.2022

OUKA.FI

Lähiliikuntapaikkaohjelma.....	1
1 Johdanto.....	2
2 Oulu aktiivisen elämäntavan edistäjänä	3
3 Lähiliikuntapaikan määritelmä.....	5
4 Lähiliikuntapaikkojen nykytila-analyysi.....	6
4.1 Lähiliikuntapaikkojen nykytila-analyysi elämänkaaren vaiheisiin perustuen	6
4.1.1 Lapset.....	7
4.1.2 Nuoret.....	9
4.1.3 Aikuiset.....	10
4.1.4 Ikäihmiset.....	11
4.2 Kävely- ja pyöräilyväylät Oulussa	11
4.3 Luontoliikunta	12
5 Toimenpide-ehdotukset lähiliikuntapaikkojen kehittämiseen.....	12
5.1 Lisätään systemaattisesti ulkokuntoilupuistojen tai kuntoiluportaiden määrää (tavoite yksi per vuosi).....	12
5.2 Koulujen ja päiväkotien pihojen laatutason polarisaation vähentäminen	12
5.3 Yhteistyön tiivistäminen lähiliikuntapaikkoja kunnossapitävien ja rakentavien tahojen kanssa.....	13
5.4 Kävely- ja pyöräilyväyliä sekä pyöräilyolosuhteita kehitetään edelleen	13
5.5 Ilkivallan ja vahingonteon vähentämiseen tähtäävät toimenpiteet osallistavilla toimenpiteillä ja toimijoiden yhteistyöllä.....	14
6 Kriteerit lähiliikuntapaikkojen ylläpidolle	15
7 Kehittämissuunnitelma lähiliikuntapaikkojen rakentamisen ja peruskorjausten osalta	16

1 Johdanto

Kaupungin talousarviossa 2022 ja -suunnitelmassa 2023–2024 on linjattu, että liikuntapaikkojen kehittämistä jatketaan Liikuntapaikkarakentaminen Oulussa -asiakirjan, Lähiliikuntapaikkaohjelman sekä Tekojääohjelman linjausten ja kehittämisperiaatteiden mukaisesti. Liikuntapaikkarakentaminen Oulussa 2022–2031 työryhmän loppuraportti on hyväksytty keväällä 2022 (sikultk. 21.6.2022 §104; KH 22.8.2022 § 231). Lähiliikuntapaikkaohjelman päivittäminen on luonteva jatkumo Liikuntapaikkarakentaminen Oulussa 2022–2031-asiakirjalle. Edellisen kerran Lähiliikuntapaikkaohjelma on toteutettu vuonna 2018 (sikultk. 20.12.2018 § 209).

Lähiliikuntapaikkaohjelmaa työstävän työryhmän toimeksianto oli seuraava:

- Päivittää nykytila Oulun kaupungin eri vastuualueiden hallinnoimista lähiliikuntapaikoista.
- Määritellä kriteerit lähiliikuntapaikkojen ylläpidolle.
- Laatia toimenpide-ehdotukset lähiliikuntapaikkojen kehittämiseksi.
- Laatia kehittämissuunnitelma Oulun kaupungin lähiliikuntapaikkojen rakentamisen ja peruskorjausten osalta.

Työryhmään kuuluivat liikuntajohtaja Niina Epäily (pj.), kunnossapitovalvoja Outi-Maria Kauppi (siht.), kaupunginpuutarhuri Heikki Pulkkinen, isännöitsijä Petri Yli-Pyky, liikuntakoordinaattori Kati Grekula, apulaisjohtaja Perttu Hämäläinen, päiväkodin johtaja Leena Uimaniemi, tekninen asiantuntija Tanja Hämäläinen, seuraneuvottelukunnan puheenjohtaja Marjo Sjögren, sivistys- ja kulttuurilautakunnan varapuheenjohtaja Suvi Helanen sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnan jäsenet Pekka Hetta, Jamal Awad ja Aleksanteri Kekonen. Työryhmän asettamispäätöksen mukaan työryhmällä on ollut mahdollisuus hyödyntää työskentelyssään myös eri asiantuntijoita. Työryhmän toimeksiannon kesto oli 31.11. 2022 saakka.

2 Oulu aktiivisen elämäntavan edistäjänä

Oulun kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 31.1.2022 uuden kaupunkistrategian. Oulun uusi visio on Oulu 2030 - Kulttuuri-ilmastonmuutos NYT! Strategian vision mukaisesti Oulu on asteen verran parempi paikka elää, opiskella, työskennellä ja yrittää. Kulttuuri-ilmastonmuutos on uutta yhdessäolon tunnetta, oululaista asennetta ja tapaa toimia. Oulun arvot ovat rohkeus, reiluus ja vastuullisuus. Tämä tarkoittaa, että teemme rohkeasti valintoja asteen verran paremman pohjoisen tulevaisuuden puolesta. Uskallamme kokeilla uutta ja luopua totutusta. Reiluus merkitsee, että teemme avoimesti porukalla ja otamme toiset huomioon. Suhtaudumme toisiimme ennakkoluulottomasti ja inhimillisesti arvostaen. Vastuullisuus merkitsee, että edistämme älykkäästi kestäväää elämäntapaa ja toimimme siten, että myös tulevilla sukupolvilla on mahdollisuus tehdä valintoja. Vastuullinen tapa toimia luo turvallisuutta.

Kaupunkistrategia Oulu 2030 -asiakirjassa on määritelty kuusi strategista painopistettä, joita ovat seuraavat:

- Oulu on Suomen yritysmyönteisin kansainvälinen kasvukeskus
- Oulu2026 vahvistaa veto- ja pitovoimaa
- Oulu on hiilineutraali 2035
- Oulussa jokaisella on mahdollisuus elää terveellistä ja turvallista elämää
- Sivistys rakentaa kestäväää ja kansainvälistä Oulua
- Oulussa on vaikuttavat palvelut, kestävä talous ja hyvinvoiva henkilöstö

Strategisina tavoitteina kaupunkistrategiassa on linjattu mm., että tuemme oululaisten hyvinvointia ja toimintakykyä kehittämällä ennaltaehkäiseviä toimia ja mahdollistamme aktiivisen ja liikunnallisen elämäntavan sekä mielekkään tekemisen. Strategisina toimenpiteinä aktiivisen ja liikunnallisen elämäntavan mahdollistamisen sekä mielekkään tekemisen alla on toimenpiteiksi linjattu seuraavat toimenpiteet vuosille 2022–2025:

- vahvistamme terveysliikuntaa ja hyvinvointiaktiivisuutta sekä kulttuurihyvinvointia edistäviä toimia
- tuemme monipuolista harrastustoimintaa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa
- huomioimme rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteuttamisessa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulman
- kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja olemme urheilumyönteinen kaupunki
- teemme tiivistä yhteistyötä kaupungissa toimivien eri järjestöjen kanssa

Oulussa on sivistysohjelma, jossa liikunnan osalta tavoitteiksi on asetettu kolme tavoitetta, jotka ovat seuraavat:

- 1) Lisäämme oululaisten terveystuotantaa ja hyvinvointiaktiivisuutta sekä vahvistamme Oulua urheilutapahtumakaupunkina
- 2) Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja olemme urheilumyönteinen kaupunki
- 3) Kehitämme liikuntaa ja kilpaurheilua mahdollistavia olosuhteita

Liikunnan edistäminen on osa kuntalaisten laajempaa terveyden edistämistä. Säännöllinen liikunta on terveyden ja hyvinvoinnin edellytys kaikissa elämänvaiheissa. Liikuntapalvelujen tavoitteena on edistää terveystuotantaa, hyvinvointiaktiivisuutta ja terveyserojen kaventumista liikunnan avulla siten, että liikuntapalvelut ovat yhdenvertaisesti kuntalaisten käytettävissä iästä, sukupuolesta, vammasta, varallisuudesta, taidoista tai liikuntaaktiivisuudesta riippumatta. Liikunnalla tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, ylläpidetään työ- ja toimintakykyä, lisätään ikäihmisten omatoimisuutta ja elämänhalua sekä vahvistetaan yhteisöllisyyttä. Edistämällä liikunnallista elämäntapaa ja tukemalla hyvinvointiaktiivisuuden kasvua voidaan vahvistaa hyvinvointia ja terveyttä kaikissa elämänvaiheissa. Myös runsas lajitarjonta sekä eri lajien tasokkaat liikuntapaikat ja menestys vahvistavat Oulun imagoa liikunta- ja urheilukaupunkina.

Kuntien liikuntapalveluita ohjaa liikuntalaki (2015), jonka 5 §:n mukaan yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla on kuntien tehtävä. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Näiden tehtävien toteuttamisen kunnassa tulee tapahtua eri toimialojen yhteistyönä sekä kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä sekä huolehtimalla tarvittaessa muista paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivista toimintamuodoista

Liikuntakulttuurin alueella liikuntakäyttäytymisessä, elämäntavoissa ja lajitarjonnassa tapahtuvat muutokset luovat kasvavia paineita kaikille toimialoille. Liikuntapaikoissa painopiste suuntautuu perus- ja lähiliikuntapaikkoihin sekä monikäyttöisiin liikuntatiloihin. Yhdyskuntarakennetta ja arkiympäristöä tulee kehittää liikkumista suosivaksi. Arkiliikunnan edistämällä ja liikuntaan mahdollistavan osallistavan yhdyskuntasuunnittelun avulla voidaan edistää aktiivisen elämäntavan toteuttamista lähellä omaa elinympäristöä. Liikkumisen edistämässä tulee ennen kaikkea kiinnittää huomiota ympäröivään yhdyskuntarakenteeseen eli kävely- ja pyöräilyväylien kehittämiseen, lähiliikuntapaikkojen rakentamiseen sekä arkiliikkumisen olosuhteiden parantamiseen (esim. pukuhuone- ja suihkutilat työpaikalla). Kattavalla ja monipuolisella liikuntapalveluverkolla vaikutetaan positiivisesti alueen vetovoimaisuuteen sekä käyttäjien hyvinvointiin ja terveyteen. Uusien, innovatiivisten toimintamallien rakentaminen, aktiivinen yhteistyö sekä kumppanuuden ja verkostoitumisen kasvattaminen eri toimijoiden kanssa

ovat olennaisia edellytyksiä palvelujen saatavuuden varmistamiseksi myös tulevaisuudessa. Esimerkiksi yhteistyö asukasyhdistysten ja urheiluseurojen kanssa erilaisten suorituspaikkojen rakentamiseksi ja ylläpitämiseksi talkootyöhön kannustaen on keskeistä (esim. frisbeegolf).

Koronapandemia on selkeästi osoittanut, että liikunnalla ja liikuntapalveluilla on kuntalaisille tärkeä merkitys ei vain fyysisen hyvinvoinnin vaan myös psyykkisen ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseksi. Koronapandemian aikana erinäisien rajoitusten myötä kuntalaisten liikuntakäyttäytymisessä ulkoliikunnan merkitys ja ulkoliikuntaan liittyvät aktiviteetit ovat lisänneet suosiotaan ja suosio näyttää säilyvän edelleen. Epävakaat geopoliittiset tilanteet voivat myös lisätä tarvetta kuntalaisten yhteisöllisyyden lisäämiseksi, jossa liikunnalla on merkittävä rooli.

Aktiivisten elämäntapojen ja liikkumisen lisääminen on koko yhteiskunnan haaste. Liikuntakäyttäytyminen on vahvasti polarisoitunutta, sillä jo ennestään liikuntaa harrastavat liikkuvat entistä enemmän, mutta liian vähän liikkuvien määrä kasvaa. Liikkumisen olosuhteisiin investoiminen on samanaikaisesti sijoitus passiivisuuden, syrjäytymisen ja erilaisten pitkäaikaissairauksien ennaltaehkäisemiseen.

Oulun väestömäärä oli vuoden 2021 lopussa 209 551 asukasta. Oulun väestö on ikärakenteeltaan nuorta, sillä oululaisten keski-ikä on 39,2 vuotta. Oululaisista 0–6-vuotiaiden osuus väestöstä on 7,1 %, peruskouluikäisten 11,2 %, 16–24-vuotiaiden noin 13,8 % ja yli 65-vuotiaiden 16,9 %. Väestöennusteiden mukaan oululaisten väestönkasvu jatkuu positiivisena myös ensi vuosikymmenille. Oulun lisääntyvä väestö kasvattaa liikuntapalveluiden kysyntää tulevaisuudessa. Siksi onkin tärkeää satsata tulevaisuudessa mahdollisimman monikäyttöisiin ja laajoja käyttäjäryhmiä palveleviin liikuntapaikkoihin. Myös yksityisen sektorin merkitys liikuntapaikkojen rakentamisessa tulee jatkossa kasvamaan. Lisäksi suunnitteluvaiheessa ja palvelujen tuottamisessa tulee yhä enemmän korostumaan eri toimijoiden, niin hallintokuntien, kuntien, järjestöjen kuin yksityissektorinkin, välinen yhteistyö.

3 Lähiliikuntapaikan määritelmä

Työryhmä perehtyi erilaisiin lähiliikuntapaikkaa koskeviin määrittelyihin ja käsitteisiin. Lähiliikuntapaikka-termiä ei ole yksityiskohtaisesti Suomessa määritelty ja lähiliikuntapaikalle löytyi useita erilaisia määritelmiä. Työryhmä päätyi tässä ohjelmassa käyttämään seuraavaa määritelmää: **Lähiliikuntapaikalla tarkoitetaan päivittäiseen liikuntaan tarkoitettua, laajoja käyttäjäryhmiä palvelevaa, pääsääntöisesti vapaassa ja maksuttomassa käytössä olevaa ulkoliikuntapaikkaa, joka sijaitsee asuinalueella käyttäjiensä helposti ja turvallisesti saavutettavassa paikassa. Lähiliikuntapaikan tavoitteena korostuvat aina lähiliikuntapaikan liikunnallinen**

monikäyttöisyys, ympärivuotisuus sekä viihtyisyys. Ympärivuotisuudella viitataan alueiden käyttömahdollisuuksiin eri vuodenaikoina.

Määrittelyssään työryhmä rajasi lähiliikuntapaikat koskemaan vain ulkoliikuntapaikkoja ja siten esimerkiksi koulujen liikuntasalit on jätetty tämän ohjelman ulkopuolelle. Tavoitteena on ollut kohdistaa huomio ennen kaikkea sellaisiin liikuntapaikkoihin, joita ei tarvitse etukäteen varata ja jotka ovat kuntalaisille maksuttomia. Lähiliikuntapaikkoina tässä selvityksessä tarkastellaan ensisijaisesti koulujen ja päiväkotien pihoja, leikkipuistoja, ulkokuntoilupiistoja/kuntoilupaiikkoja, koulujen ja päiväkotien kenttiä, puistokenttiä, kuntoreittejä ja latuja.

4 Lähiliikuntapaikkojen nykytila-analyysi

Oulun liikuntapalveluverkkosuunnitelman mukaan liikuntapaikat jakaantuvat pääkeskus-, aluekeskus-, paikalliskeskus- ja lähiliikuntapaikkatasoisiksi liikuntapaikoiksi. Lähiliikuntapaikka palvelee yli 3 000 asukasta ja sisältää pallokentän, liikuntasalin ja ulkoliikunta-alueet kouluilla tai päiväkodeilla sekä kuntoradan tai yhteyden kuntoreitteihin. Paikalliskeskus palvelee yli 10 000 asukasta ja sisältää edellisten lisäksi monipuolisemmat liikuntapaikat ja -tilat kuten esim. keino-urheilukentän tai urheilukeskuksen. Aluekeskus palvelee 40 000 asukasta 5–10 kilometrin säteellä ja sisältää edellisten lisäksi urheilu- ja liikuntapaikat koko alueen vaatimustasolla. Näihin kuuluvat mm. erilaiset liikuntalaitokset kuten jää-, uima- ja liikuntahallit sekä erikoisliikuntapaikat. Pääkeskustasoiset palvelut kohdistuvat laajalle asukas pohjalle ja palvelevat jopa koko Pohjois-Suomea. Ne sisältävät joko erityisen laadukkaat liikuntapaikat kilpailukäyttöä varten ja/tai hyvin voimakkaasti erityisolosuhteita vaativat liikuntapaikat esim. moottoriurheilu. Palveluiden luokittelun perustaksi on osoitettu ohjeellisia väestömääriä, mutta yksittäisten palveluiden luokittelussa tulee ottaa huomioon myös liikuntapaikan sijainti ja taso suhteessa palveluverkon kokonaisuuteen.

4.1 Lähiliikuntapaikkojen nykytila-analyysi elämänkaaren vaiheisiin perustuen

Seuraavassa on analysoitu lähiliikuntapaikkojen nykytila luokiteltuna elämänkaaren eri vaiheisiin. Analyysiin on valittu nimenomaan ne kohteet, jotka ovat maksutta vapaassa käytössä ilman varausta. Koulujen ja päiväkotien salit eivät tästä syystä ole tarkastelussa mukana.

4.1.1 Lapset

Lapsien liikkumisen ympäristöön on tässä ohjelmassa luettu leikkipuistot, päiväkotien ja koulujen pihat, päiväkotien ja koulujen kentät, miniareenat sekä kävely- ja pyöräilyväylät. Lasten liikkumisen ympäristö on Oulussa hyvätasoinen. Oulussa on kattava leikkipuistoverkosto, jota kehitetään systemaattisesti. Lisäksi päiväkotien pihat ovat keskimäärin hyväkuntoisia. Alueellisia eroja on ja niihin tulee olosuhteiden kehittämisessä kiinnittää huomiota.

Leikkipuistoja on Oulussa vuoden 2022 lopussa 162 kappaletta. Leikkipuistot ovat Oulun Infra -liikelaitoksen Ympäristöpalveluiden vastuulla. Leikkipuistoista on tehty vuonna 2014 vuoteen 2032 ulottuva kehittämissuunnitelma, jossa on määritelty mm. leikkipuistojen hierarkiatasot, sijoittuminen, suhde väestöön, elinkaari ja rakentamiskustannukset. Leikkipuistojen rakentamista ja ylläpitoa ohjaavat tiukat standardit ja kuluttajaturvallisuuslaki. Turvallisuus on keskiössä leikkipuistojen suunnittelussa. Leikkipuistoissa ei ole talvikunnossapitoa. Leikkipuistojen sijoittelussa lähtökohtana on 1250 asukasta kohti yksi leikkipuisto edellyttäen, että 0–12-vuotiaiden lasten määrä alueella on keskimäärin 200–250. Etäisyys leikkipuistoon tulisi olla noin 500 m–1000 m.

Leikkipuistohierarkia ohjaa leikkipuistojen mitoitus ja suunnittelu. Hierarkiataso määrittelee leikkialueen pinta-alan sekä väline- ja varustetason. Leikkipuistot on ryhmitelty kolmeen eri tasoon: leikkipaikka, leikkipuisto ja keskusleikkipuisto. Suurin osa kaupungin leikkipuistoista on suunniteltu rakennettavaksi leikkipaikkoina. Leikkipaikat tarjoavat mahdollisuuden lasten perusleikkeihin ja niissä on perusleikkivälineistö. Leikkipuistoja on määritelty rakennettavaksi yksi jokaiselle suuralueelle. Niissä on perusleikkivälineistön lisäksi pari muuta leikkivälinettä tuomassa monipuolisuutta ja omaleimaisuutta leikkipuistolle. Niihin voidaan suunnitella vapaata nurmialuetta, joka toimii pelialueena puiston käyttäjille sekä maamäki. Keskusleikkipuistot ovat monitoimipuistoja ja ne sijoittuvat usein lähiliikuntapaikkojen yhteyteen. Leikin peruselementit, kuten keinuminen, hiekkaleikit, liukuminen ja kiipeily ovat edustettuina monipuolisesti. Lisäksi niissä voidaan huomioida pyöriminen, hyppiminen, roikkuminen ja tasapainoilu. Tämän tason leikkipuisto muodostaa leikkittävän ympäristökokonaisuuden, jossa on usein jokin kantava teema. Leikkipuistojen suunnittelussa tulee pyrkiä lapsen kokonaisvaltaisen kehityksen tukemiseen sekä virikkeellisen ja liikunnallista aktiviteettiä edistävän ympäristön luomiseen.

Päiväkotien pihojen kunto ja laatutaso vaihtelevat. Päiväkotien pihat ovat koulupihoihin verrattuna paremmassa kunnossa, koska ulkoilu on olennainen osa päiväkotien toimintaa. Keskeisenä teemana Oulun kaupunkien päiväkotien arjessa on ”puoli päivää pihalla” -toiminta-ajatuksen toteuttaminen. Lisäksi kaikki Oulun kaupungin

hallinnoimat päiväkodit toteuttavat liikkuva varhaiskasvatus –toimintamallia, jonka tavoitteena on huomioida liikunnallinen toimintakulttuuri sen kaikessa toiminnassa. Päiväkotien pihojen varustaminen on edullisempaa koulupihoihin verrattuna. Keskimäärin päiväkodin pihan rakentaminen maksaa noin 350 000 euroa. Kunnallisten päiväkotien pihat ovat vapaassa kuntalaiskäytössä päiväkodin aukioloaikojen ulkopuolella. Oulussa on 88 kunnallista päiväkotia ja 64 yksityistä päiväkotia. Yksityisten päiväkotien pihat eivät ole kuntalaisten hyödynnettävissä samalla tavoin kuin julkisten päiväkotien pihat.

Koulujen pihojen kunto ja laatutaso vaihtelevat Oulussa koulujen kesken todella paljon. Uusissa ja osassa peruskorjatuissa kohteissa pihat ovat pääsääntöisesti hyvässä kunnossa, mutta eritoten vanhoissa kouluissa pihojen kunto on heikko. Liikelaitos Oulun Tilakeskuksen mukaan peruskorjauskohteissa on ajoittain sellainen ongelma, että koulurakennuksen korjausbudjetin ylittyessä pihan kunnostaminen saatetaan jättää tekemättä. Koulupihojen välillä Oulussa on suuria laatu- ja tasoeroja. Miniareenat, eli kaukaloidut pienpelikentät ovat hyvin suosittuja ja vähän tilaa vieviä liikuntapaikkoja. Niitä on viime vuosina rakennettu usean koulun yhteyteen, ja palaute niistä on ollut positiivista. Viimeaikaiset tutkimukset osoittavat vahvasti sitä, että liikunnan lisääminen lisää myös oppimistuloksia ja oppimisympäristö vaikuttaa oppimistuloksiin. Siksi olisikin tärkeää kiinnittää huomiota koulupihojen merkitykseen, ei vain fyysisen ja sosiaalisen aktiivisuuden näkökulmasta, vaan niillä on suurta merkitystä myös lapsen oppimissuorituksiin.

Päiväkotien ja koulujen pihat toimivat lasten ja nuorten päiväaikaisina ulkoilupaikkoina, oppimisympäristöinä sekä iltaisin ja viikonloppuisin lasten omaehtoisina liikuntapaikkoina. Ne palvelevat myös lasten ja monissa paikoin myös perheiden yhteisinä ulkoilu- ja liikuntapaikkoina. Nykyiset esiopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelmat ohjaavat oppimisympäristöjen laajenemiseen ulos sisätiloista. Lisäksi uudet toiminnalliset oppimisen menetelmät ohjaavat opettajia entistä enemmän tuomaan kaikkia, ei vain liikunnan, oppitunteja ja toimintaa pihalle ja lähiluontoon.

Päiväkotien ja koulujen kentät

Uusien koulujen yhteyteen rakennetaan useimmiten tekonurmipintainen kenttä, joka mahdollistaa monipuolisen liikkumisen ja toimii myös laadukkaana lähiliikuntapaikkana. Vanhojen koulujen kentät ovat useimmiten kivituhkapintaisia, joten koulujen tai alueiden välinen tasa-arvo olosuhteissa ei toteudu. Osassa koulun kentistä on tekonurmella varustettu jalkapallokenttä, johon liikuntapalvelut jakaa vuoroja ilta- ja viikonloppukäyttöön pääosin jalkapalloseuroille.

Kävely- ja pyöräilyväylät tulee kaavoittamisessa ja rakentamisessa huomioida siten, että lasten omatoiminen liikkuminen kodista kouluun on mahdollista ja että asuinalueilta pääsee kouluihin kävely- ja pyöräilyreittiä pitkin lyhyempää reittiä pitkin kuin autolla. Koulujen lähiympäristössä kiinnitetään huomiota koulumatkan tienlylysten turvallisuuteen, katujen valaistukseen sekä teiden kunnossapitoon.

4.1.2 Nuoret

Nuorten liikkumisen ympäristöinä on huomioitu koulujen kentät, miniareenat, parkourpuistot, skeittipuistot sekä kävely- ja pyöräilyväylät. Nuorten omaehtoisen liikkumisen olosuhteet kaipaavat jatkuvaa parannusta ja olosuhdetarve on kasvava. Nuorten osallistaminen olosuhteiden suunnittelussa ja kehittämisessä on tärkeää, jotta pystyttäisiin tarjoamaan nuorille heidän toiveitaan vastaavia liikuntapaikkoja. Harmillista on, että erityisesti muutamien viimeisten vuosien aikana lähiliikuntapaikoille on kohdistunut yhä kasvavaa ilkivaltaa. Ilkivalta aiheuttaa kaupungille vuosittain merkittäviä taloudellisia menetyksiä paikkojen siivoamisen, korjaamisen ja uusimisen osalta. Ilkivallan ehkäisemisen osalta on tehty entistä tiiviimpää yhteistyötä eri viestintäkanavien, koulujen ja poliisin kanssa.

Kuten jo lasten analyysissä mainittiin, **koulujen kenttien** taso vaihtelee paljon. Uusien koulujen kentät ovat useimmiten laadukkaita keinonurmipintaisia kenttiä, mutta vanhoissa kouluissa kentän pintamateriaali on lähes poikkeuksetta kivituhka. Tämä aiheuttaa myös alueellista epätasa-arvoa. Eritoten nuorten omaehtoinen liikkuminen ja pelaaminen olisi houkuttelevampaa, mikäli kivituhkapintaisia kenttiä pystyttäisiin vaihtamaan tekonurmikenttiin.

Miniareenat, eli kaukaloidut pienpelikentät ovat hyvin suosittuja ja vähän tilaa vieviä liikuntapaikkoja. Niitä on viime vuosina rakennettu usean koulun yhteyteen ja palaute on ollut positiivista. Rakentamista on edesauttanut Palloliiton ja S-ryhmän ns. ässäkenttäohjelma, jonka tavoitteena on ollut rakentaa Suomeen 100 monitoimikenttää alakoulujen pihoilta. Tällä hetkellä Oulussa on noin 10 miniareenaa.

Parkour-puistoja toivotaan useissa nuorten suunnitelmissa, mutta tällä hetkellä Oulussa on yksi parkourpuisto, joka sijaitsee Hollihaan puistossa. Toisaalta parkour on lähtökohtaisesti liikuntamuoto, jota harrastetaan olemassa olevassa kaupunkiympäristössä, mutta turvallisuusnäkökohdista ja taitojen opettelun kannalta ko. lajin spesifit puistot ovat perusteltuja.

Oulussa on tällä hetkellä kaksi **skeittipuistoa** sekä sen lisäksi 6 muuta eritasoista skeittipaikkaa. Skeittauksen olosuhteiden parantaminen on parhaimmillaan hyvin kustannustehokasta, kun se tehdään yhteistyössä harrastajien kanssa. Myös yleisten alueiden rakenteet ja kadunkalusteet voidaan rakentaa skeittauksen kestävästä materiaaleista.

Nuorten keskuudessa **frisbeegolfin** suosio on ollut kasvavaa. Laji ei edellytä harrastajalta kalliita varusteinvestointeja, kuulumista urheiluseuraan tai ennalta varattuja harjoitusvuoroja. Frisbeegolfkenttä ei ole varsinaisesti lähiliikuntapaikka, vaikka se palveleekin laajoja käyttäjäryhmiä ja on vapaassa ja maksuttomassa kuntalaiskäytössä oleva ulkoliikuntapaikka. Oulussa on tällä hetkellä 4 kunnallista, täysmittaista frisbeegolfkenttää ja lukuisia frisbeegolfin suorituspaikkoja ja yksi yksityinen, maksullinen frisbeegolfkenttä.

4.1.3 Aikuiset

Aikuisten liikkumisen ympäristö on Oulussa sangen tasokas. **Kuntoreittejä** on tällä hetkellä noin 200 kilometriä ja **hiihtolatuja** noin 530 kilometriä. Kuntoreittien rakentaminen huomioidaan kaavoittamisessa. Hiihtolatuja ja jääkenttien kunnossapitoa voi seurata **Fluent -seurantajärjestelmän** kautta.

Oulussa on tehty laadukas keskusta-alueen **pyöräilyn ja kävelyn kehittämissuunnitelma**, joka toteutuessaan parantaa arkiliikkumisen edellytyksiä entisessään. Oulussa on menossa myös **maastoliikuntareitistön** vaiheittainen toteuttaminen.

Suosittuja ulkoliikuntapaikkoja ovat tällä hetkellä **ulkokuntoilupuiستot**, jotka ovat osoittautuneet erittäin käytetyiksi liikuntapaikoiksi. Ulkokuntoilupuiستoja on tällä hetkellä Oulussa 13 kappaletta. Ulkokuntoilupuiستoja voidaan rakentaa ja profiloida eri käyttäjäryhmille sopiviksi. Esimerkiksi Hiironen ulkokuntoilupuiستo edustaa enemmän ns. fitness-puistoa, kun taas Tervaporvarinpuisto kuntoilupuiستo on suunnattu enemmän kuntoiluun ja se soveltuu myös iäkkäämmille liikunnan harrastajille. Myös **kuntoiluportaat** ja niiden suosio liikuntapaikkoina on ollut kasvavaa. Ulkokuntoilupuiستot ja kuntoiluportaat pyritään rakentamaan lähtökohtaisesti jo olemassa olevan liikuntainfran yhteyteen liikunta-alueen monikäyttöisyyden, kunnossapidosta saatavan synergiaedun ja ilkeivallan ehkäisemisen näkökulmasta. Myös erilaiset palloilulajit ovat suosittuja liikuntamuotoja aikuisten keskuudessa.

Koiraharrastajille kaupunki on rakentanut ja pitää kunnossa **koira-aitauksia**, joita vuoden 2022 loppuun mennessä on yhteensä 19. Koira-aitaukset ovat Oulun Infra -liikelaitoksen Ympäristöpalveluiden vastuulla ja ne sijaitsevat puistoiksi kaavoitetuilla alueilla. Koirapalvelujen kehittämistä varten on tehty oma suunnitelma vuonna 2014.

Koira-aitausten tarveharkinnassa Oulussa käytetään ensisijaisena mittarina suuralueiden asuntokuntien lukumäärää ja siitä johdettua koirien määrää, sekä asukasmäärän kasvuun perustuvaa ennustetta alueella. Koirien lukumäärä saadaan Kennelliiton arviosta. Koira-aitauksen rakentamista suuralueelle harkitaan, jos suuralueella on noin 1000 koira. Rajatapauksissa ja erityisesti rakentamisjärjestystä mietittäessä tarkastellaan väestön asumismuotoja talotyyppin mukaan suosien kerrostalovaltaisia alueita. Omakoti- ja rivitalovaltaisilla suuralueilla voi olla mahdollista järjestää koiralle ulkoilua omalla pihalla, kun taas kerrostalovaltaisilla suuralueilla ei voida piha-alueella pitää koira irti. Muita kaupungin tuottamia koirapalveluja ovat liikuntapalveluiden koirakoulutuskäyttöön luovuttamat avoimet alueet sekä koiraladut Auranmajalla ja Kaakkurin liikuntamaassa.

4.1.4 Ikäihmiset

Ikäihmisten tärkein ja käytetyin lähiliikuntapaikka on **kävely- ja pyöräilyväylät**. Ikäihmisten liikkumisen kannalta on tärkeää, että kävely- ja pyöräilyväylien varsilla sekä puistoissa on säännöllisin välein penkkejä ja niissä on hyvin hoidettu talvikunnossapito turvallisuuden ja liukastumisen ennaltaehkäisyn näkökulmasta. Myös **ulkokuntoilupuistot** ovat suosittuja. Ikäihmisille suunnattujen liikuntapaikkojen suunnittelussa saavutettavuus ja esteettömyys ovat ensisijaisen tärkeitä. Ikääntyneillä voi olla vaikeuksia päästä kulkemaan pitkiä matkoja liikuntapaikoille, joten lähiliikuntapaikat, kuten lähiladut, ovat tärkeitä myös ikäihmisten liikunnan edistämässä.

4.2 Kävely- ja pyöräilyväylät Oulussa

Suosituin lähiliikuntapaikka on ylivoimaisesti kävely- ja pyöräilyväylät. Oulu on tunnettu pyöräilykulttuuristaan. Pyöräilyn kulkutapaosuus on Oulussa Suomen suurin ja Oulussa pyöräillään paljon myös talvella. Selvityksien mukaan talvipyöräilyn osuus notkahtaa vasta siinä vaiheessa, kun pakkasraja laskee alle -25 asteen. Talviaikana pyöräilyn kulkutapaosuus onkin Oulussa suurempi kuin monessa muussa kaupungissa kesällä. Pyöräilyn suosioon vaikuttaa osaltaan myös hyvä ja kattava pyörätieverkosto. Oulussa kevyen liikenteen väyliä on 943 kilometriä ja baanoja on 11 kilometriä. Uusien kävely- ja pyöräilyväylien rakentaminen on tärkeää, mutta samanaikaisesti on hyvä huolehtia myös olemassa olevan verkoston peruskorjauksesta ja laatutason parantamisesta. Myös talvikunnossapitoon panostetaan Oulussa enemmän kuin muualla, koska priorisoidummat kävely- ja pyöräilyväylät aurataan ennen ajoratoja. Kunnossapitokalusto lähtee Oulussa liikkeelle sen jälkeen, kun lunta on satanut 3 cm (vaikka sade jatkuisi). Monissa kaupungeissa kalusto lähtee liikkeelle vasta lumisateen päättymisen jälkeen. Pyöräilybaanojen suunnittelussa ja rakentamisessa pyritään huomioimaan kävelijöille ja pyöräilijöille tarkoitettut levähdysalueet 0,5–1 km välein.

4.3 Luontoliikunta

Oulun kaupungin ylläpidettävät retkeilyreitit ovat maa- ja mittausyksikön vastuulla, jossa on tehty retkeilyreittien ja kohteiden hoito- ja käyttösuunnitelma. Tässä asiakirjassa määritellään, mitkä kohteet kehitetään (tasoa nostaen), mitkä siirretään esimerkiksi kolmannen sektorin ylläpitoon ja mitkä rakenteet puretaan. Retkeilyreitit palvelevat virkistyskäyttöä (ne eivät ole varsinaisia liikuntapaikkoja).

Luontoliikuntaa edustaa myös koulujen opetussuunnitelmaan kuuluva suunnistuksen opiskelu. Siihen liittyen koulujen lähikartat ja pihakartat ovat olennaisessa roolissa sekä niiden saatavuus ja ajantasaisuus. Myös kiintorastiverkosto ja sen hyödyntäminen mahdollistavat luonnossa liikkumisen ja suunnistustaitojen karttumisen.

5 Toimenpide-ehdotukset lähiliikuntapaikkojen kehittämiseen

5.1 Lisätään systemaattisesti ulkokuntoilupuintosten tai kuntoilupuintosten määrää (tavoite yksi per vuosi)

Lisäämällä ulkokuntoilupuintosten ja kuntoilupuintosten määrää saadaan kattava ulkokuntoilupuintosten verkosto mahdollisimman monen kaupunkilaisen saavutettavaksi. Ulkokuntoilupuintosten ovat tällä hetkellä kuntalaisten palautteiden perusteella kysytyimpiä ja toivotuimpia liikuntapaikkoja. Kuntoilupuintosten rakentamista harkitaan tapauskohtaisesti, mikäli alueen maanmuodot antavat siihen mahdollisuuden huomioiden myös alueellinen näkökulma. Vaikka käyttäjän kannalta olisikin ideaalia, että aikuisten ulkokuntoilupuintosten ja lasten leikkipuintosten sijaitsisivat vierekkäin, leikkipuintosten tiukat turvallisuusstandardit eivät anna siihen mahdollisuuksia. Lähtökohtaisesti ulkokuntoilupuintosten ja kuntoilupuintosten rakennetaan olemassa olevan liikuntainfran yhteyteen liikunta-alueen monikäyttöisyyden, kunnossapidon synergiaedun ja ilkeivallan ehkäisemisen näkökulmasta.

5.2 Koulujen ja päiväkotien pihojen laatutason polarisaation vähentäminen

Tällä hetkellä ongelmana on suuret laatuerot eri päiväkotien ja koulujen pihojen välillä, mikä johtuu osin kiinteistöjen kokoeroista ja rakennuskannan iästä. Lähtökohtaisesti päiväkotien välillä erot eivät ole niin suuret kuin koulujen välillä. Uusien monitoimitalojen ja koulujen rakentamisen yhteydessä on pihat rakennettu

monipuolisiksi ja virikkeellisiksi palvelen myös välituntiliikunnan lisäksi monipuolisina oppimisympäristöinä sekä kouluaikojen ulkopuolella alueen lähiliikuntapaikkoina. Koulujen ja päiväkotien pihojen osalta tulee olemassa oleva kriteeristö päivittää. Sen perusteella laaditaan 2023 aikana toimenpideohjelma pihojen laatutasojen yhdenmukaistamiseksi palveluverkko huomioiden.

5.3 Yhteistyön tiivistäminen lähiliikuntapaikkoja kunnossapitävien ja rakentavien tahojen kanssa

Tällä hetkellä kaupungin lähiliikuntapaikkoja rakentavia ja hallinnoivia tahoja ovat Oulun Infra -liikelaitos (leikkipuistot, puistokentät), Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut (kävely- ja pyöräilyväylät), liikelaitos Oulun Tilakeskus (koulujen ja päiväkotien pihat, koulujen piholla olevat kentät ja miniareenat) sekä liikuntapalvelut (kentät, ladut, kuntoreitit, ulkokuntoilupiistot). Yhteistyön tiivistämisellä, vastuutahon määrittämisellä ja säännöllisillä lähiliikuntapaikkaverkoston koskevilla tapaamisilla lisätään tietoisuutta eri osapuolten suunnittelemista ja käynnissä olevista lähiliikuntapaikkahankkeista ja pystytään yhdessä määrittelemään koko kaupungin tasolla kehittämiskohteita ja löytämään synergiaetuja lähiliikuntapaikkaverkoston näkökulmasta. Vuosittain arvioidaan toimintaa ja nostetaan esille vuosittaiset kehittämiskohteet.

5.4 Kävely- ja pyöräilyväyliä sekä pyöräilyolosuhteita kehitetään edelleen

Oulussa on tehty pitkäjänteistä työtä kävely- ja pyöräilyväylien kehittämisen eteen. Jatkosuunnitelmissa on esimerkiksi rakentaa lisää pyöräbaanaverkoston vuosittain ja sen aikataulutus ylittää vuoteen 2030 asti. On tärkeää, että verkoston rakentamista jatketaan suunnitellusti, jotta kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuus kasvaa entisestään. Osana tätä on myös keskustan pyöräilyolosuhteiden parantaminen. Kaikessa julkisessa rakentamisessa huomioidaan niiden saavutettavuus kävellen ja pyöräillen. Pyöräpysäköintiä tulee kehittää nykyisestä siten, että pyörät voidaan lukita rungosta telineeseen. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden yksiköiden yhteyteen tulee asentaa runkolukituksen mahdollistavat pyörätelineet.

Maastopyöräilyreittejä tulee kehittää ja rakentaa lisää. Vuonna 2022 on alkanut maastoliikuntareitistön rakentamisen ensimmäinen osuus Kempeleen rajalta Ruskoon. Reitistön kehitystä on tällä hetkellä suunniteltu toteutettavaksi vuodelle 2026 asti.

Pyöräverkostoa tulee nostaa entisestään enemmän esille ja markkinoida sitä oululaisena vahvuutena. Kävely- ja pyöräilyväylien varteen tulee sijoitella penkkejä tietyin välimatkoin levähdyspaikoiksi. Penkkejä voi lisäksi toivoa haluamiinsa paikkoihin sähköisen palautepalvelun kautta.

Kävely- ja pyöräilyväylien ja ydinkeskustan jalkakäytävien hidasteisiin sekä risteysalueiden ja risteävien teiden ylityksiin liittyviin rakenteisiin ja niiden esteettömyyteen kiinnitetään erityistä huomiota. Mikäli kyseessä on muun kuin kaupungin hallinnoimat väylät, vaikutetaan ylläpitäjään em. asiat huomioiden

5.5 Ilkivallan ja vahingonteon vähentämiseen tähtäävät toimenpiteet osallistavilla toimenpiteillä ja toimijoiden yhteistyöllä

Viime vuosien aikana lähiliikuntapaikoille, leikkipuistoihin, puistoihin, koulujen ja päiväkotien pihoilta on kohdistunut entistä enemmän ilkivaltaa. Alueiden välineistöä sotketaan ja rikotaan. Tätä ilmiötä on nähtävissä eri puolilla kaupunkia. Kyseisen ongelman vähentämiseksi ja poistamiseksi on tiivistetty yhteistyötä eri viestintäkanavien, viranomaisten, koulujen ja poliisin kanssa. Poliisin tiedottajien kanssa on tehty yhteistyötä ja tiedotettu heidän uutiskanavansa kautta vahingontekotapauksista ja rikosvastoista sekä on sovittu, että yhteistyötä jatketaan tulevaisuudessakin. Lisäksi on jaettu kouluille valokuvamateriaalia korjaus- ja putsauskustannuksista sekä osallistuttu tuntitoimintaan paikan päällä. Koulun käytössä olevaa Wilma -viestintäkanavaa on myös käytetty tiedottamisen apuna. Ilkivalta aiheuttaa kaupungille arviolta useiden kymmenien tuhansien vahingot vuositasolla. Nuorten ja lasten osallistamisella esimerkiksi yhteisötaiteen keinoin voidaan myös vähentää ilkivaltaa.

Oulun kaupunki on tänä vuonna tehnyt rikosilmoituksen viiden leikkipuiston töhrimisestä: Haukiputaan toimintapuisto, Kiiminkipuisto, Kumpulanpuiston leikkipaikka Peltolassa, Manttaalipuiston leikkipuisto Haapalehdossa ja Sampantien leikkipuisto Martinniemessä. Töhrimisiä tehdään muun muassa spraymaaleilla, kynillä ja maaleilla sekä elintarvikkeilla ja eritteillä. Töhrimisen lisäksi välineitä ja laitteita on vahingoitettu muun muassa rikkomalla niitä ja niiden turva-alustoja sekä irrottamalla kiinnikkeitä ja suojia. Lisäksi kohteita on jopa poltettu.

Ilkivallan ja asiattoman käyttäytymisen kitkemiseksi on tehty myös osallistavia toimenpiteitä yhteistyössä koulujen kanssa, jossa lapset ja nuoret ovat päässeet itse vaikuttamaan kentillä moottoriajoneuvoilla tapahtuvan ajamisen estämiseksi esim. maalaamalla liikunta-alueiden ajoesteitä. Osallistavalla suunnittelulla, viranomaisyhteistyöllä, koulujen ja vanhempien välisen informaation lisäämisellä, varhaisella puuttumisella sekä tehokkaalla yleisellä viestinnällä pyritään ilkivallan vähentämiseen ja poistamiseen.

6 Kriteerit lähiliikuntapaikkojen ylläpidolle

Liikuntapalveluiden liikuntapaikkojen kunnossapito perustuu laatuluokituksen ja -kriteeristöön. Oulun kaupungin liikuntapaikkojen laatuluokitus ja -kriteeristö perustuvat taas asiakkaiden tarpeisiin, liikuntapaikkojen sijaintiin ja liikuntapaikkojen yleiseen tekniseen tasoon ja laatuvaatimuksiin. Priorisoinnin kriteerejä on määritelty kaikkiaan 13 kpl.

Kaikki Oulun kaupungin liikuntapalveluverkon liikuntapaikat voidaan yhdistää laatuluokitukseen. Laatuluokituksessa on todettu käyttökelpoisimmaksi jako kolmi- tai neliportaisiin luokituksiin. Lisäksi luokitusta on täsmennetty erikseen kesä- ja talvikäyttöä varten. Eri liikuntapaikkatyyppit käsitellään omina kokonaisuuksina ja kaikki kriteerit eivät ole mielekkäitä kaikille liikuntapaikkatyypeille.

Laatuluokituksen tehtävä on kertoa käyttäjille liikuntapaikkojen laatu- ja varustetasot sekä optimoida kunnossapitoa ja varustetasoa tarpeiden mukaiseksi. Laatuluokitus toimii myös mm. vuoronvarauksen ja liikuntapaikanhoidon perustana. Liikuntapalveluverkon ja laatuluokitusten pohjalta liikuntapalveluissa on laadittu palvelukuvaukset ja tehtäväkortit, joissa määritellään liikuntapaikkojen kunnossapitoon liittyviä tehtäviä ja toimia laatuluokituksen mukaisesti. Nämä määritykset ohjaavat liikuntapaikkojen käyttöä, kunnossapitoa, vuorovarausta sekä liikuntapaikkoihin ja -palveluihin liittyviä sopimuskäytäntöjä. Liikuntapalveluverkon ja sen laatuluokituksen tavoitteena on tarpeen ja tarjonnan optimaalinen kohtaaminen sekä liikuntapaikkojen ja -palvelujen tasa-arvoinen saavutettavuus kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Liikuntapalvelut jäädyttää talvisin ne kentät, jotka sijaitsevat koulujen tai päiväkotien läheisyydessä ja täten päiväkodit ja koulut toimivat niiden pääkäyttäjinä ja mahdollistavat myös vapaan kuntalaiskäytön. Lisäksi Oulun Infra -liikelaitoksen Ympäristöpalvelut jäädyttää puistokenttiä, joiden tarkoitus on taata pienille luistelijoille turvallinen ympäristö luistelun harjoitteluun. Liikuntapalvelut tekee vuosittain myös useita kymmeniä latuja päiväkotien pihuille tai ihan niiden läheisyyteen. Tämä on ollut iso panostus pienten lasten liikunnan tukemiseen. Karttatieltä on mahdollista tarkastella jääkenttien sijainteja.

Oulun kaupungin liikuntapalveluilta voi hakea talvikunnossapitotukea kyläyhdistyksien ylläpitämien liikuntapaikkojen hoitoon. Korvaus maksetaan takautuvasti talvikaudella suoritettujen töiden perusteella. Kunnossapitotukea voidaan antaa toteutuneiden kustannusten mukaan, maksimissaan 500 € /kohde/kyläyhdistys.

Hakemiseen ovat oikeutettuja rekisteröityneet asukasyhdistykset/kyläyhdistykset, joiden alueella ei ole koulutoiminnan tarpeisiin kohdistuvaa kaupungin suorittamaa tai tilaamaa liikuntapaikkojen kunnossapitoa esim. luistelukenttää tai hiihtolatuja. Pääasiallinen käyttötarkoitus kunnossapitotuella on konetyökorvaus /polttoainekustannuksien korvaus latujen tai luistelualueiden hoitoon.

Viheralueiden ja leikkipuistojen kunnossapitoa ohjaa viheralueiden kunnossapitoluokitus. Luokitus ei ota kantaa leikkipuistoissa tai puistoissa sijaitsevien pelikenttien määrään eikä esim. ohjaa talvikäyttöä. Leikkipuistojen yhteydessä olevilla pelikentillä on osassa kiinteät maalikehikot tai palloseinät. Irtonaisia maaleja ei ole näissä kohteissa kesäisin eikä talvisin. Jäädettävien puistokenttien tarkoitus on taata pienille luistelijoille turvallinen ympäristö luistelun harjoitteluun.

7 Kehittämissuunnitelma lähiliikuntapaikkojen rakentamisen ja peruskorjausten osalta

Lähiliikuntapaikkojen rakentamisen ja peruskorjausten osalta tarvittavat määrärahat hyväksytään vuosittain talousarviokäsittelyn yhteydessä. Toimialoilla on olemassa vuosittain kohdennettavat ja vahvistettavat määrärahat olemassa olevien ulkoliikuntapaikkojen peruskorjaukseen tai uusimiseen.

Liikuntapalvelut pyrkii vuosittain rakentamaan yhden uuden tekonurmikentän, uusimaan olemassa olevan tai muuttamaan jonkun kivituhkapintaisen kentän tekonurmikentäksi. Hiekkatekonurmen myötä koulun ja alueen liikuntamahdollisuudet paranevat, opetussuunnitelmien mukainen opetus mahdollistuu, käyttökustannukset ovat kohtuulliset ja luisteluolosuhteiden tekeminen talvella onnistuu edelleen. Hiekkatekonurmi on hankintana pitkäikäinen verrattuna pitkänukkaisempiin materiaalivaihtoihin, joiden jäädyttäminen on lisäksi haastavampaa. Hiekkatekonurmi voidaan harkinnanvaraisesti rakentaa myös pienempiin yksiköihin perustellusti esimerkiksi reuna-alueelle, jossa välimatka seuraavalle kentälle on kohtuuttoman pitkä.

Koulujen yhteydessä olevien kenttien pintamateriaali on yleisimmin hiekkatekonurmi, koska se on elinkaarikustannuksiltaan edullinen hankinta ja kunnossapito huomioiden edullisin vaihtoehto. Lisäksi se mahdollistaa opetussuunnitelman mukaisen toiminnan. Liikuntapalveluiden tulee olla mukana koulujen

yhteydessä olevien kenttien suunnitteluprosessissa, jotta kentän suunnittelussa tulee huomioiduksi kentän kunnossapito, käyttöikä ja monikäyttöisyys myös iltakäytön ja mahdollisen vuoronvarauksen näkökulmasta. Uusien kenttien rakentaminen uusien monitoimitalojen tai koulujen yhteyteen tulee sisällyttää ko. kohteen hankesuunnitelmaan ja hankkeen määrärahoihin.

Kuten aikaisemmin kehittämisperiaatteiden linjaamisen kohdassa todettiin, liikuntapalvelut pyrkii vuosittain rakentamaan yhden ulkokuntoilualueen tai kuntoiluportaat määrärahojen sallimissa rajoissa. Niiden rakentamisessa huomioidaan alueen muu liikuntainfrastruktuuri, potentiaalinen käyttäjämäärä, alueellisuus sekä liikuntapaikan kunnossapitomahdollisuus.

Vuosittain liikuntapalvelut panostaa lähiliikuntapaikkojen peruskorjaukseen mm. kuntorataverkoston kehittämiseen ja niiden valaistuksen uusimiseen. Myös lähiökentillä toteutetaan energiansäästötoimenpiteitä muuttamalla kenttien valaistuksia etäohjaukseen.

Oulun Infra -liikelaitos peruskorjaa ja rakentaa uusia leikkipuistoja vuonna 2014 hyväksytyt kehittämissuunnitelman mukaan. Vuosittain peruskorjataan ja/tai rakennetaan leikkipuistoja keskimääri 4–8 kpl riippuen kohteiden koosta. Suunnitelman ajantasaisuutta tarkastellaan vuosittain. Lisäksi leikkipuistoissa tehdään vuosittain pienempiä kunnostuksia.

Tilapalveluilla ei ole olemassa kehittämissuunnitelmaa koulujen ja päiväkotien pihojen osalta. Kiinteistömanagerit pitävät vuosittain asiakkuuspalavereita ja sieltä nousevien tarpeiden perusteella tehdään päätökset kunnossapitokorjauksista tai perusparannushankkeista (joko pelkkien pihojen osalta tai rakennus ja piha yhdessä). Työryhmä esittää, että koulujen ja päiväkotien pihojen osalta tulee olemassa oleva kriteeristö päivittää. Sen perusteella laaditaan 2023 aikana toimenpideohjelma pihojen laatutasojen yhdenmukaistamiseksi palveluverkko huomioiden.